

STARGATE

MEDLEMSBLAD FÖR CLUB COSMOS

Marsnumret

Att Mars skulle bli tema för månadens Stargate var tämligen givet. Den senaste tiden har en rad uppmärksammade marsprojekt rönt stora framgångar och dessutom delar den aktuella planeten namn med månaden när detta nummer kommer ut.

Anledningen till att flera marsprojekt sker samtidigt beror på att den optimala tiden för att skicka rymdfarkoster till Mars sker med ett intervall på lite mer än två år. Förra året, 2020, var en av dessa optimala tider. Med en restid på ungefär ett halvår innebär det att början av 2021 är den tid då dessa farkoster når sin slutdestination.

I det här numret av Stargate finns således artiklar om de tre rymdfarkoster som i närtid har nått Mars. Dessa är:

- Al Amal (Hope) som skickades upp av Förenade Arabemiraten den 19 juli 2020.
- Tianwen-1 som skickades upp av Kina den 23 juli 2020.
- Rovern Perseverance och helikoptern Ingenuity som skickades upp av NASA den 30 juli 2020.

Förutom nyheter om Mars finns en rapport från föreningens årsmöte och tips om sommarkurser vid Göteborgs universitet som kan vara av intresse för science fiction-fans.

Väl mött!
Louise Bengtsson Rylander, ordförande.

Bild av Perseverance <https://www.nasa.gov/press-release/nasa-s-perseverance-rover-sends-sneak-peek-of-mars-landing>.

Perseverance och Ingenuity

DEN 18 FEBRUARI GJORDE MARSROVERN PERSEVERANCE EN LYCKAD LANDNING PÅ MARS EFTER EN FLERA MÅNADER LÅNG RESA.

Efter några skälvande minuter där kontakten mellan rymdfarkosten och NASA var minimal gjorde Perseverance en lyckad landning på Mars yta. Under landningsproceduren sköt farkosten iväg sin värmesköld, fällde ut sin fallskärm och startade raketer för att kontrollera sin landning. NASA livesände landningen och strax efter att rovern hade nått sitt mål började den att skicka bilder och data. Nu har flera foton och ljudupptagningar gjorts tillgängliga på NASAs hemsidor och fler lär komma.

Ett spännande sätt att hålla sig uppdaterad om vad Perseverance ser och hör på Mars är att följa det twitterkonto som NASA har skapat i roverns namn. Där skrivs inläggen i jag-form från roverns perspektiv. Inledningsvis presenteras också rovern och där går det att läsa att dess hobbies är "Photography, collecting rocks, off-roading.". Twitterkontot finns tillgängligt via följande länk: <https://twitter.com/NASAPersevere>
Förutom Perseverance har uppdateringar också kommit om den medföljande helikopterdrönaren Ingenuity. Allt verkar vara som det skall och Ingenuity kommer nu att ladda sina batterier. Därefter kommer den att leta efter intressanta mål för Perseverance att undersöka. Mer info: <https://www.nasa.gov/perseverance>

I DET HÄR NUMRET

PERSEVERANCE OCH INGENUITY

s. 1

AL AMAL OCH TIANWEN-1

s.2

ETT FOTO FRÅN MARSROVERN

s.3

RYMDFART

Al Amal och Tianwen-1

Förenade Arabemiraten och Kina undersöker Mars

Fler och fler nationer, eller privata företag, har siktet inställt mot Mars. Nu är det inte längre enbart USA och Sovjet som tävlar om att utforska våra grannplaneter. Goda exempel på detta är de senaste rymdfarkosterna som har skickats till Mars. Förutom NASAs Perseverance har även Förenade Arabemiraten och Kina skickat upp farkoster.

Al Amal (också kallad Hope) är Förenade Arabemiratens första marssond. Den skickades upp från Japan i juli förra året och den nådde sin destination den 9 februari i år. Sondens uppdrag är att undersöka Mars atmosfär från omloppsbanan. Målet är att få ökad kunskap om Mars miljö samt de klimatförändringar som har skett och sker på planeten. Sondens uppgift är att kartlägga atmosfären under ett marsår, det vill säga ungefär två jordår. För mer information om sondens status se:

<https://www.emiratesmarsmission.ae/>

<https://twitter.com/HopeMarsMission>

Gällande Kinas rymdfarkost Tianwen-1 är informationen mer knapphändig. Farkosten består dock av flera delar, bland annat en orbiter som skall studera Mars från omloppsbanan och en sexhjulig rover med vetenskapliga instrument. Rymdfarkosten nådde Mars omloppsbanan den 10 februari och rovern beräknas landa först i maj eller juni.

<http://www.cnsa.gov.cn/english/index.html>

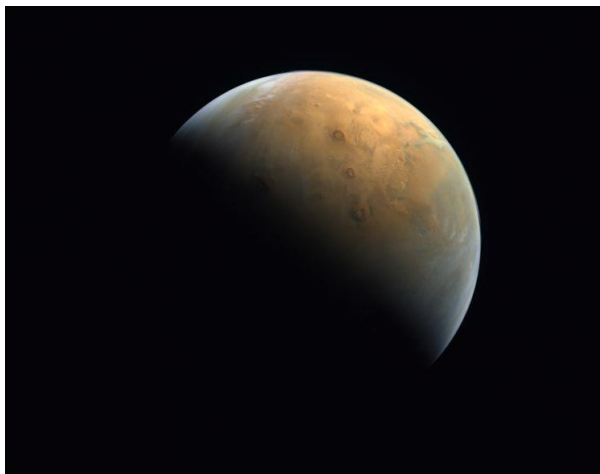

Bild av Mars tagen av Al Amal.

<https://www.emiratesmarsmission.ae/gallery/images-of-hope-probe/1>

Illustration av Tianwen-1.

<http://www.cnsa.gov.cn/english/index.html>

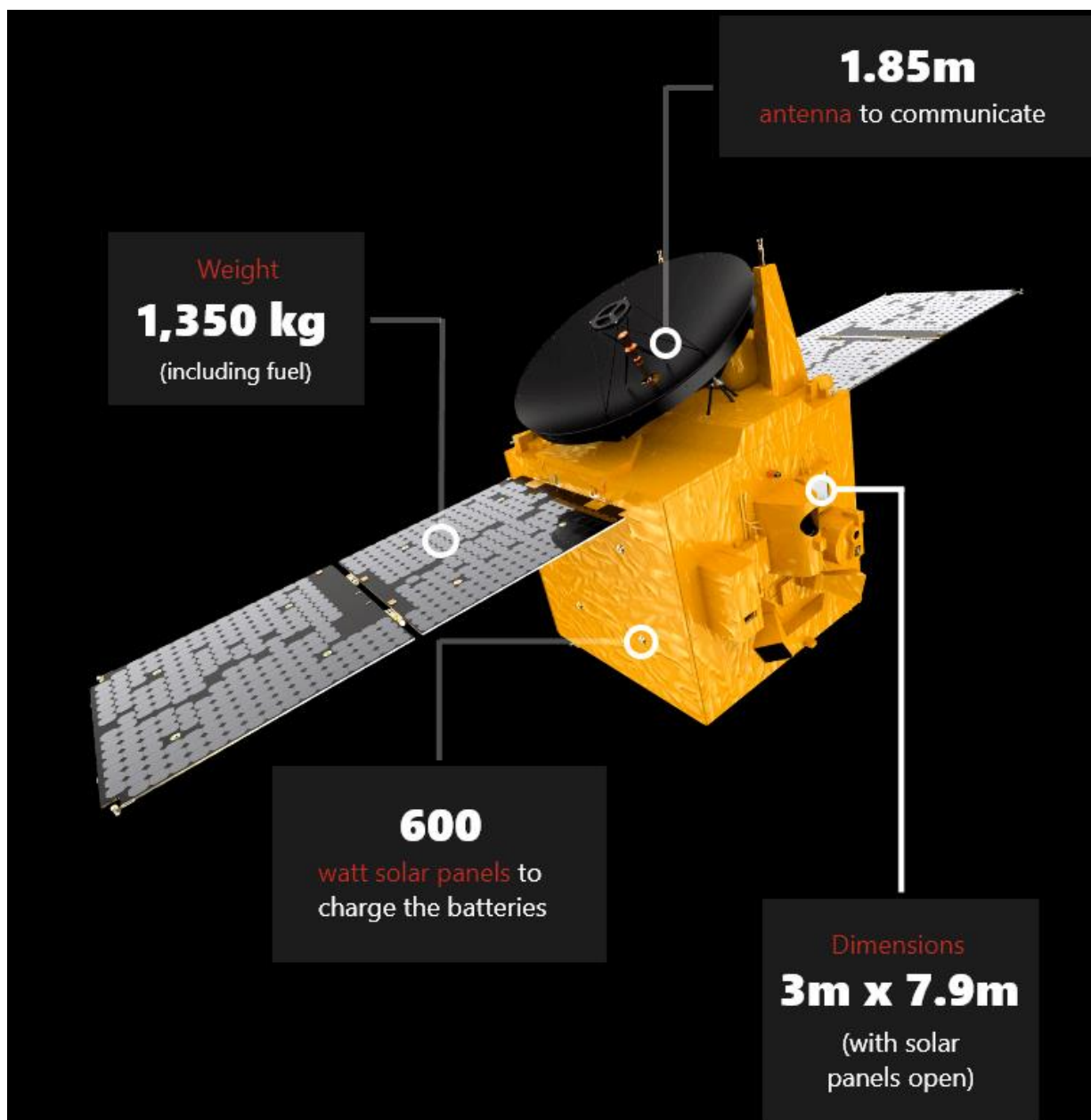

Illustration av Al Amal. <https://www.emiratesmarsmission.ae/>

HÄNDELSER I KLUBBEN

Rapport från årsmötet

Årsmötet 2021 hölls för första gången i klubbens historia över direktlänk. Vårt traditionsenliga stamlokal fick således klara sig utan oss. Dock gick en cosmoit till Tai Shanghai och stödköpte sin middag där under dagen för årsmötet. Han fick hålla klubbens fana högt.

Under mötet deltog ett 20 tal cosmoiter och de sedvanliga årsmötespunkterna avhandlades tämligen snabbt. Förra årets styrelse och revisorer sitter kvar ytterligare ett år i enlighet med valberedningens rekommendationer. Dessutom presenterades den ekonomiska redovisningen och verksamhetsberättelsen.

Av särskilt intresse är det som diskuterades under arbetsplan för det kommande året samt under övriga frågor. Under dessa punkter berättade Inge Larsson och Patrik Centerwall att de har planer på att göra en digital kongress. De kommer under året att se närmare på möjligheter att genomföra detta. Alla som är intresserade av att hjälpa till ombuds att kontakta Patrik.

KURSER

Sommarkurser

Antagningen till universitetens sommarkurser är öppen fram till och med den 15 mars, det vill säga nu på måndag. För den science fiction-intresserade finns det några kurser som kan vara spännande att titta närmare på. Göteborgs universitet håller två av dessa kurser, en inom ämnesområdet astronomi och en inom religionsvetenskap. Kurserna presenteras nedan.

Från kaos till kosmos: Astronomins historia. 7,5 hp. 50% studietakt. Kursen behandlar astronomins vetenskapshistoria och hur olika vetenskaper har skapat kunskap om kosmos. Kulturella, tekniska och filosofiska förutsättningar för den astronomiska vetenskapens historia behandlas.

Apokalypsen i text och tolkning. 7,5 hp. 50% studietakt. Apokalyptiska undergångsscenario diskuteras. Detta sker främst med utgångspunkt i uppenbarelseboken. Hur äldre apokalyptiska texter har mottagits av sin tid samt vilken relevans de har för dagens samhälle och dagens dramatiska händelser diskuteras också.

BILD

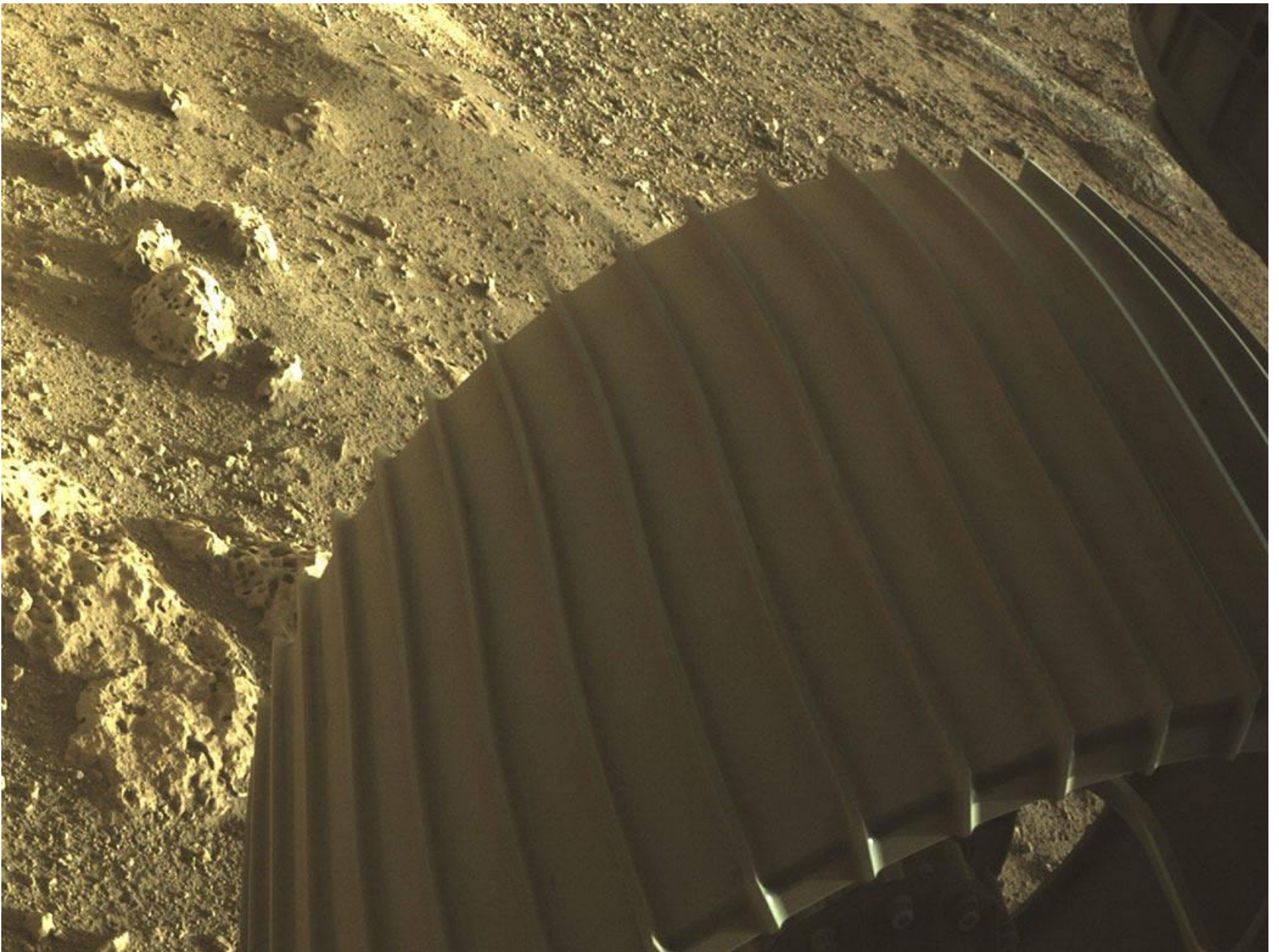
Page 3 Mars

Nedan syns en av de första bilderna som rovern Perseverance har tagit på Mars. Den högupplösta bilden har tagits med en av roverns hazard cameras (hazcams). Dessa kameror sitter längst fram och längst bak på NASAs rovrar och de hjälper rovern att navigera och undvika faror.

På bilden syns mars yta samt ett av Perseverances sex hjul.

Bilden återfinns på:

<https://www.nasa.gov/image-feature/jpl/perseverance-s-big-wheel>

Text: Louise Bengtsson Rylander

Om någon vill tipsa om en fandomaktivitet, eller om någon har en liten text om astronomi som hade passat in i medlemsbladet, mejla gärna info@clubcosmos.net